

Notes du mont Royal

WWW.NOTESDUMONTROYAL.COM

Cette œuvre est hébergée sur «*Notes du mont Royal*» dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
e-rara

E X N I C O L A I

D A M A S C E N I

V N I V E R S A L I H I S T O R I A

S E V

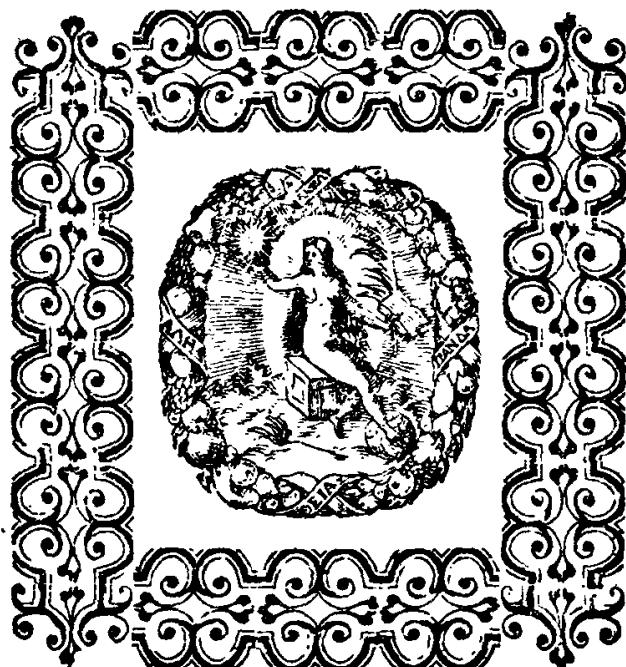
De moribus gentium libris excepta

I O H A N N I S S T O B E I

collectanea,

Q V A E

N I C O L A V S C R A G I V S latina fecit, &
seorsum edidit.

A P V D

Petrum Santandream,

---

c I o I o x c i i l .

A

6 7 15

VIRTVTE, ERVDITIONE
ET GENERE NOBILISSIMO
OLIGERO ROSÆCRANTIO
ILL. D. GEORGII ROSÆCR. F.
NIC. CRAGIVS S. D.

Rædicatur à multis Nobil. Oligere, & quidem doctissimis viris, singularis tui ingenij felicitas, necnon egregium circa Philosophiam studium. Et tu ipse re fidem facis, nihil ad gratiam ab illis fingi, sed quantum laude eorum fertur, tantum merito tibi tribui. Praclarum vero instituum, nec scio an generoso & excelsō tuo animo aliud dignius. Ac gratulor patriæ familiaque talem Rosæcrantium, gratulor parentibus tam insignem filium. Sed patere tamen, mihi Oligere, amore tui, patriæque studio, hoc à me dici, non tantum conuenire tibi tam illustri loco orto, eam que in contemplatione naturæ occupata est Philosophiam; sed multo magis alteram, quæ de Virtutis actionibus differit, & viæ civiliis præcepta tradit. Nam hæc proprius ipsum hominem id est, mentem nostram attingit, & in ea humana sapientia meditatio & exercitatio præcipue consistit. Quod haud dubie ita saniores quique Philosophorum indicarunt, qui illa non contenti, istius studium vel maxime sibi excolendum existimarunt. Id quod ne longè petitis exemplis tibi confirmare necesse sit, à Principibus Philosophorum disces. Vide mihi septem sapientes Græciae, qui Philosophiam ipsam condiderunt,

aa 2. runt,

4

runt, eorum solam Thaterem habes naturae arcana scrutantem, reliqui in Politia versari. Et ex illis ipsis Philosophis, quos maximis facere potes, Socrates, Plato, Aristoteles, Theophrastus, permagnam in hanc operam & studium posuerunt. Atque ut pacis absoluam, fuit hoc familiare cunctis ferè Philosophis, ac in primis Academicis cum Peripateticis. Quorum è numero est Nic. Damascenus haud postremus, qui ad exemplum Aristotelis ac Theophrasti, huius generis scripsit libros octoginta Kadolix: i. iso-
eias, ut vocat, seu de moribus gentium vniuersarum, plenos haud dubie bona frugis & multiplicis doctrinae. Utinam extarent tantummodo, cum huius, cum istorum auctorum quos dixi, scripta, non esset ista eruditæ doctrinæ pars à cultoribus adeo deserta: sed inueniret complures tui similes verè nobiles, id est ad virtutis gloriam recta via gravissimes, quorum animis efficacissimum sui amorem excitaret. Sed quia manca præceptorum aliquatenus Philosophia, & historia huiusmodi politica destruuimur, haud nullo in operapretio studium ab iis occupari putandum, quibus ad curam est hæc qualiacunque veterum Rerum pub. monumenta conservare. Quapropter quæ istius Nic. Damasceni in collectaneis apud Stobæum reperi, placuit descripta & seorsum excusa hoc tempore euulgare, ac quod ad Gnomas seu sententias propriè non pertineant, suo quasi auctori ex aliena possessione asserta restituere. Nam quæ apud Achenæum sunt, vel quæ alia eò pertinentia obseruare licuerit, aliás addituras. Ac tametsi non sine hac eius generis, ut politicum efficiant, sicut nec item philosophorum præcepta: eo tamen loco habenda, ut cum usu rerum coniuncta prudentiae & consilij fundamenta maiorem in modum confirment. Sed præcepta & instaurata politica Nobiliss. Oligere, ex hisce & aliis philosophorum libris petes: usum certè non aliunde melius disces,

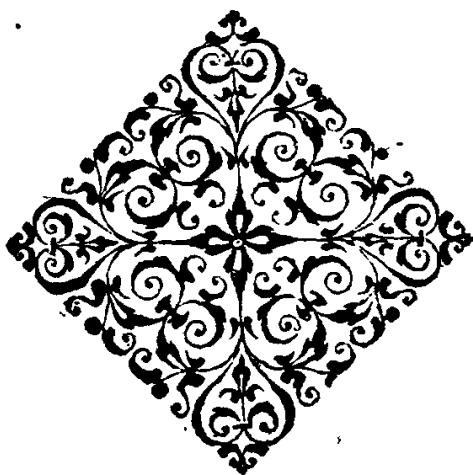
quam

5

quam ab illustri parente tuo, in quo Deus tibi vinum sapientiae &
aliarum magnarum virtutum exemplum statuit. Ad cuius imi-
tationem si tecum te compares, eique te quam simillimum praestes,
nihil ferè maius est, quod à te patria desiderarit. Quod tibi ut com-
tingat, omnes patriæ amantes precamur, idque ut de te indubitate
speremusq; virtus & eruditio iubet tua. Per quam virtutem tuam,
Nobiliss. Oligere, te maiorem in modum rogo velis hunc libellum
tuo nomini dicatum, gratum habere, & præ illo animum, vnde
prodix, longè magis acceptare. Quod si feceris, hoc quodiam stu-
di⁹ mei erga te pignus, huius libelli oblatione habes, dabo operam
ut postmodum aliquo cum fœnore luam & redimam.

Vale feliciter nobilissime
Oligere.

aa 3

ΕΚ ΤΩΝ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ.

Θ ΤΝΟΙ.

Θωροι τοις ναυαγοῖς φίλων θεόποις μεχόμεναι, φίλοις ποιουμέναι. Τῶν δὲ ξένων, τοις μὲν ἐκουσίως εἰλθόνταις, σφέδρα πιμώσι· τοις δὲ ακουσίως, κολαζούσι.

ΑΡΙΤΟΝΟΙ.

Αείτονοι τῷ ἐμφύχων καὶ δὲν δποκτείνονται. τὰ δὲ περίμενα τῷ χειτηίῳ
καὶ χευσοῖς ἐλύτεροις φυλάττουσι

ΔΑΡΔΑΝΟΙ.

Δαρδανεῖς, Ιλλυρικὸν ἔθνος, τείς αὐτῷ βίῳ λούσσαμόννον, δῖται
χμυνῶνται, καὶ διπλή γάμοις, καὶ πελβυτῶνται.

ΓΑΛΑΚΤΟΦΑΓΟΙ.

Γαλακτοφάγοι, Σκυδικὸν ἔθνος, ἀστοί εἰσιν, ὡστερ οὐχὶ οἱ πλεῖστοι Σκυδῶν.

Τερφεὺς δὲ ἐχροιταγάλα μόνον ἵππειον, τοῦ δὲ τυρεπειοῦ ὄπες, ἐδίουσιν
πάνουσι. Καὶ εἰσὶ δῆλοι τότε μυστιχώτετοι, οὐαὶ αὐτοῖς πάντῃ τηλεγράφων
ἐχοντες. οὗτοι καὶ Δάρειον ἐτρέψαντο.

Εἰσὶ δὲ καὶ δικαιοτάτοι, κοινὰ ἐχοντες τὰ τεκτίματα καὶ τὰς γυναικας. ὡσε τοις μὲν πρεσβυτέροις αὐτῷ πατέρεσ ὄνομάζειν, τοις δὲ νέοις
παῖδας, τοις δὲ ἥλικας αὐτελφοίς.

Ων λέν καὶ Ανάχαροις, εἰς τῷ ἐπὶ πάσα σοφῶν γομιδείς. δις ἦλθεν εἰς τὴν
Ἐλλάδα, οὐαὶ ισοριστη τὰ τῷ ἀλλων γόμιμα.

Τοῦτων καὶ Οὔπερς μέμνηται, καὶ οἵς φιστ.

Μυστῶν τὸν αὐγεμάχον καὶ Αγανῶν ἵππο μολγῶν,

Γαλακτοφάγον, Αβίων τε, δικαιοτάτον αὐθεόπων. Αβίοις δὲ αὐτοῖς λέγεται, ηδὲ τὴν γῆν μὴ γεωργεῖν, ηδὲ τὸ αἴσιον εἶναι, ηδὲ τὸ

χρηματα

EX NICOLAÖ DAMASCENO DE MORIBVS GENTIVM.

THYNI.

TH Y N I naufragos humaniter excipiunt , & amicitia sibi deuinciunt. Sed & ex peregrinis eos , qui sponte accedunt, eximiè honorant : Qui verò inuiti ad ipsos delati fuerint, puniuntur.

ARITONI.

Aritoni nullum animal mactant. Oracula sua testis inscripta habent, quæ in aureis inuolucris custodiunt.

DARDANI.

Dardani , gens Illyrica , ter saltem in vita lauantur , quum in lacem recens editi sunt , quum nuptias contrahunt , quum fato sunt functi.

GALACTOPHAGI.

Galactophagi, gens Scythica, non in ædibus degunt, ut & ple- rique alij Scytha rum.

Victus eis saltem equarum lacte constat , vnde caseos confi- ciunt , vt ita eo tum potu tum cibo vtantur. Itaque non facile bello superantur, quod commeatus vbique ipsis præsto sit. Hi & Darium domum remeare coegerunt.

Sunt autem inuicem iustissimi, vt pote qui facultates & uxores communes habeant. Vnde inter se Seniores quo suis patres suos appellant, iuniores filios, & æquales fratres.

Ex his oriundus Anacharsis, in septem sapientum numero ha- biens, qui in Græciam venit, vt leges & instituta aliorū disceret.

Quin meminit eorum & Homerus ubi inquit,

Myorum cominus pugnantium , & Agauorum equas mul- gentium.

Et Galactophorum, Abiorūmque iustissimorum hominum. Abios autem vocat eos , siue quod terram non colerent , siue quod sine domibus degarent , siue etiam quod hi soli arcus in-

χεῖθαν τούτοις μόνοις τόξοις. Βίον γάρ λέγετο τόξον.

Παρὰ τούτοις ἀδὲ εἰς, όπερε φρονῶν ὡς φασι, όπερε μοσῆν, σύτε φοβούμενος ἴσορήθη, διὰ τὸν τὸν βίου κονόπιτα, οὐδὲ μηδεμονέων.

Μαχμοὶ δὲ οὐχ ἥττον αὐτῷ αἱ γυναικεῖς, οἵ αἱδρες, καὶ συμπολεμοῦσιν αὐτοῖς ὅταν δέῃ. Καὶ διὰ τὴν Αμφίζονας γυναικοτάτας εἶναι, ὡς ποτὲ ἐλάσσαν μέχρι Αθηνῶν ηγήτη Κιλικίας, ὅπι τοτε παράκουσι ἐγινε τῆς Μακεδονίδης λίμνης.

I B H R O I.

Ιερεσιν αἱ γυναικεῖς κατέστησαν ἔτος δὲ, παῖς ἔξυφανιστον σὺν κονάρῳ μετανύουσιν. Αἱδρες δὲ χρεοτόντοι κείνατες, τὰ πλεῖστα ἐργαστημέναις φεύγουσιν.

Ἐχουσι δὲ καὶ μέτερν τηλώνις, οἵ τελον γαστέρα πεπλανέσθαι μὴ διεπιθῶσιν, αἰχρέστην προσεύχονται.

O M B R I K O I.

Ομβρεκοὶ σὺν ταῖς περὶ τοὺς πολεμίους μάχαις αἰχριστον προσεύχονται ἕτεροι μόνοι Σἴλη, ἀλλὰ μάχαιραν ἢ νικᾶν, ἢ διποθυνόντες.

Ομβρεκοὶ ὅταν περὶ ἀλλήλοις ἔχωσιν αἱματοβίτην, καθοπλιωθέντες, ὡς σὺν πολέμῳ, μάχαιραν καὶ μοκοῦσιν μάχαιραν λέγοντες, οἵ τοις σταύροις διποσφάξαντες.

K E L T O I.

Κελτοὶ οἱ τελώνειαν φυγοῦντες, αἰχρέστην προσεύχονται τοῖχον καταπίπτοντα ἢ οἰκίαν φύγοντες.

Πλημμυρίδος δὲ σὺν τηλώνισιν διπλάτης ἐπερχομένης, μεθ' ὅπλων απαντοῦντες ιππομόρφους ἔως κατακλύζωνται, οἵτα μὴ μοκῶσι φύγοντες τὸν θάνατον φοβεῖσθαι.

Κελτοὶ σιδηροφρεσιῶντες τὰ κτήνη πόλιν πράττουσιν.

Μείζω δὲ διπλάτην διπλάτην καὶ τὴν ξένον αἰνελόντος, ἢ πολύτελην. Ιαρές τοις μόνοις γάρ θάνατος ή ζημία· ιαρές τε δὲ πολίτου φυγή.

Τιμῶσι μάλιστα τοὺς γάρ τελώναν τελώναν πρεσβυτερομόρφους!

Ταῖς δὲ θύραις τῷ μὲν οἰκιῶν ψεύποτε κλείουσιν.

P A I D A L I O I.

Ἐν Παταλίνοις, Ινδίκων ἔθνει, οὐχ ὁ θύνων, ἀλλὰ διαινεπότατος τῷ παρέγ-

bellis usurparent. Arcus enim poetæ haud raro βιός dicitur.

Apud hos (vt ferunt) neminem deprehendere est inuidia laborantem, aut odio flagrantem, siue metu perculsum, propter vitæ istam communionem & iusticiam.

Bellicosæ autem ipsorum non minus mulieres sunt, quam viri, quæ & vna in prælium eunt, quum ita factio opus. Itaque & Amazonas fœminas generosissimas esse, adeò ut progressæ sint cum exercitu olim Athenas, & in Ciliciam usque, quando videbiset iuxta Mæotim paludem habitarunt.

IBERI.

Iberorum mulieres quotannis in publicum exhibent, quod tela confecerunt. Viri autem suffragiis electi de ipsis iudicant, & quam earum plurimum laborasse inueniunt, ei primos honores deferunt.

Habent quoque zonam certæ mensuræ, intra quam si ventre cuiusquam comprehendi nequeat, pro dedecore id magno habetur.

Vmbrici quum controvexas inter se habent, pugnant armati ac si bello congregendum esset: & videntur iustiorem habuisse causam, qui aduersarium interemerint.

CELTÆ.

Celtæ Oceani accolæ, pro dedecore habent, si quis muro aut domui ruenti se subducatur.

Inuidatio quum ex mari exteriori accedit, armis induiti ei obuiam eunt, subsistuntque donec mergantur, idque ne fugientes videantur quoquo modo mortem formidare.

Celtæ gladiis cincti Reipub. negotia tractant.

Grauiorem etiam poenam apud eos luit, qui peregrinum, quam qui ciuem interemerit. Illi enim mors irrogatur, isti exilium indicitur.

Ante omnes honore eos afficiunt, qui victoria potiti agrum aliquem in publicum acquisuerunt.

Ianuas ædium nunquam occlusas habent.

PÆDALII.

Apud Pædalios, gentem Iridicam, non sacrificus, sed prudenter tissimus,

παρόντεν κατάρχεται τῷ ιερῷ. αὐτοῖς δὲ καὶ τῷ θεῷ καὶ σεβλίᾳ λογικῶν δικαιοσύνης.

ΠΡΑΤΣΙΟΙ.

Πρεσβυτοι τους αἰνογείτονας, εἳντι λιμὸν πιειν ὄστι, τρέφουσι.

ΤΕΛΧΙΝΕΣ.

Τελχῖνες αἱ Θροποιόνομα λόμροι τὸ αἱ ἐκαθεν κρῆτες, οἰκήσαντες τε καὶ
ἐν Κύπρῳ. μετανασάντες δὲ εἰς Ρόδον, καὶ τεφτοι τὸν οὐπον καταρχόντες, βάσικαὶ τε σφόδρα ἥστιν καὶ φθονεοῦσι.

Τεχνῖται δὲ οὗτες, καὶ τὰ τῷ τεφτέρον ἔργα μητούμενοι, ΑΘΛΕΑΣ.
τελχῖνας αἴγαλμα τεφτοι ἰδρύσαντο, ὡσερεῖ τις λέγει ΑΘΛΕΑΣ βασικανου.

ΤΑΡΤΗΣΣΙΟΙ.

Παρὰ Ταρταρίοις γεωτέρῳ τρεσεντέρου καταμαρτυρεῖν, οὐδὲν.

ΛΕΥΚΑΝΟΙ.

Λευκανοὶ μηκάζονται ἀλλίλοις, ὡσερ αὐλλου τινὸς αἵμικρατος, οὐ τοι
καὶ αστοίας καὶ ἀργίας.

Ἐαν δὲ τις αστώτῳ μανείσας χρέος ἔλεγχθῇ; στέρεται αὐτός.

ΣΩΤΗΤΑΙ.

Παρὰ Σουσίταις κατ' ἔτος, οἵτε οἱ θεοι κείνονται μημεσία, καὶ αἱ παρ-
θένει. ὁ δὲ γερεθεὶς αὔξενος ἐγγένηται, λαμβάνει δὲ βούλεται, εἰς δὲ μετ' εἰσίναι
μήντερος, καὶ οὐτος ἐφεξῆς.

ΛΙΜΙΓΡΝΙΟΙ.

Λιμύρηνοι κοινὰς τὰς γυναικας ἔχουσι, καὶ τὰ τέκνα σκικονῷ τρέφουσι:
μάχει ἐγγένηται. εἶτα τῷ ἔκτῳ σωματέγκαντες ἀπαντά τὰ παρσίδα, τὰς
όμοιοτητας τρέψεις τοὺς αὐδρας εἰκάζουσι, καὶ ἐκάστῳ τὸ ὅμοιον διποδίδωσι:
πατεῖ αὐτὸν δι' αὐτὸν παραλαβεῖ τὸ παρσίδον, ἐκαρδος γὰρ διπολαμβανεῖ.

ΣΑΤ-

tissimus omnium qui præsto sunt, sacra auspicatur. Petitur autem à Diis nihil aliud quam iustitia.

P R A Y S I I.

Prayſij, vel Praſij, vicinos fame afflitos alimento subleuant.

T E L C H I N E S.

Homines illi qui Telchines dicti, antea quidem Cretenses erant, sed postea & Cyprum inhabitarunt. Vnde quum in Rhodum migrassent, primique eam insulam occupassent, maligni admodum & inuidi extiterunt.

Quum verò & hi artes mechanicas exicerent, maiorūmque opera imitarentur, Mineruæ Telchiniæ statuam primi erexerunt, quod nomen sonat ac si dicas, Mineruæ inuidæ.

T A R T E S S I I.

Apud Tartessios minori natu aduersus maiorem testimonium ferre non licet.

L V C A N I.

Lucani tanquam criminis alicuius, etiam luxuriæ ignauiaq; iudicia agitant.

Si quis conuidus luxurioso mutuum dedisse, mutuo isto multatur.

S A M N I T E S.

Apud Saunitas vel Samnites de adolescentibus & virginibus quotannis publicum habetur iudicium. Quem igitur eorum optimum esse sententia iudicium pronunciarit, is sibi ex virginibus eligit vxorem quam vult, deinde secundus ab eo alteram, & sic de cæteris fit deinceps.

L I M Y R N I I.

Limyrii uxores habent communiones, & liberos communiter alunt vique ad annum ætatis quintum. Anno autem sexto in vnum conuocant omnes pueros, atque tum ex similitudine ad quemlibet virorum coniecturam facientes, cuilibet similem patri filium assignant. Quum itaque quis agnoverit puerum suum, tum quilibet eum ut filium educat.

ΣΑΥΡΟΜΑΤΑΙ.

Σαυρομάτα μήχανῶν ἡμερῶν στοιχῶτας εἰς ταλίπεστιν.

Ταῖς δὲ γυναιξὶ πάντα πέιθοντας μὴ ασοίναις.

Παρθένον δὲ καὶ φέρετε φυσικά ζουσι περὶ γάμον πειναῖς πολέμον
αὐδρακτείνη.

ΚΕΡΚΕΤΑΙ.

Κερκέτας τοὺς ἀδικήσαντας ὅποιων, τῷ μὲν οὐρανῷ απείργουσιν.

Ἐὰν δέ τις κιβεριῶν σπάφος μέχμαρτη, περισσότες ἐφεξῆς ἔκαστος ἐμπίνουσι αὐτῷ.

ΜΟΣΤΝΟΙ.

Μόστη οἱ τὸν ἔαυτὸν βισιλέα τρέφουσιν πυργῷ κατάκλειστοι.

Εαν δέ τις δέξῃ ηπακῶς ποτὲ βεβηλεῦσθαι, τῷ λιμῷ αὐτὸν διποκτείνεται.

Τὸν δὲ τρεφόμενον σπιτού ἄλιστον διαιρεῖται, μέρος κοινῇ ἀξελόντες τοῖς
ἀφικτομένοις ξένοις.

ΦΡΥΓΕΣ.

Φρύγες ὄρκοις ψεύσαντας, οὔτ' ὅμιλοί τε, οὔτε ἄλλοις ὁζορκουμέντοις.

Εαν δέ τις παρ' αὐτοῖς μεωρυκὸν βοῶν διποκτείνη, ή σκεῦος τῷ μὲν
ωργίᾳο κλέψῃ, θανάτῳ ζημιεῖται.

Φρύγες ψεύσαντας τοῖς ἱερεῖς πελμάτοσαντας, ἀλλ' έπει λίθοις
δικαπίχεις πεθάσον ὄρντοις.

ΛΤΚΙΟΙ.

Αύκινοι τὰς γυναικας μᾶλλον, ή τοις αὐδρας πιμέσι, καὶ καλοῦσται
μητρέθεν. Ταῖς τε κλιεγομένας ταῖς θυγατεράσι λείπουσι, ψεύταις ψοῖς.

Οἳ δὲ αὐδερεῖς αὐδέπλων, μδῦλος γίνεται.

Ταῦτα δὲ μαρτύειας εἰς ταῖς δίκαιος, οὐκ δέδη παρέχονται, ἀλλὰ κατὰ
μέλινα.

ΠΙΣΙΔΑΙ.

Πισίδαι μητροῦστοις απάρχονται τοῖς γονεῦσιν, ὡς ἡμεῖς τοῖς Θεοῖς
κατάστανδοις.

SAVROMATÆ.

Sauromatæ (vel Sarmatæ) tribus diebus cibo se ita ingurgitant, ut repleantur.

Vxoribus in omnibus obtemperant, tanquam Dominabus.

Virgini non prius nuptias concedunt, quam hostem aliquem interfecerit.

CERCETÆ.

Cercetæ reos cuiuscunque admissi criminis ita puniunt, ut sacriss interdicant.

Si quis scapham gubernans impegerit, accedentes ordine singuli illi inspuunt.

MOSYNI.

Mosyni Regem suum educant turri inclusum.

Si quis iudicatus sit minus benè in publicum cōsuluisse, eum fame enecant.

Frumentum quod ipsis ex agris prouenit, æqualiter distribuunt, partem inde aliquam in commune conferentes pro peregrinis aduentientibus.

PHRYGES.

Phryges omni abstinent iureiurando, ita ut nec ipsi iurent, nec alios ad iurandum adigant.

Si quis apud eos bouem aratorem interficerit, aut agriculturæ instrumentum surripuerit, morte multatur.

Phryges non defodiunt in terram sacerdotes mortuos, sed super columnas lapideas decem cubitorum eratos statuunt.

LYCI.

Lycij plus honoris mulieribus quam viris deferunt, nominaque eis à matribus induntur: Itemque bonorum hæredes filias, non filios relinquunt.

Si quis liber condemnatus fuerit furti, poena seruitutis ei interrogatur.

Testimonia in causis non protinus ferunt, sed post mensem demum.

PISIDÆ.

Pisidæ coniuantes, parentibus epularum primitias libant, perinde vt in nos Diis federum amicitia que præsidibus.

Graui-

Η δὲ μογίσι κείσις έδι τὸν πόλεων πόλεων, Σαρατούσι.

Εαὶ δὲ μοιχὸς ἀλφὸς, φεύγεται τὴν πόλην οὐκέτι ὄντος μῆτρὸς γυναικὸς.
Θητὴ μέρες τακτάς.

A I Θ I O P E S.

Αἰθίοπες τὰς ἀδελφὰς μάλιστα πιστοὶ καὶ τὰς διαδειχθὲς μάλιστα καταλείπουσι οἱ βασιλεῖς, τοῖς ἑαυτῷ, ἀλλὰ τοῖς τῷ αὐτελφῶν ψόῖς. Οἵταν δή ὁ διαδεξαμένος μὴν, τὸν κάλυπτον ἐκ πάντων καὶ μαχμώτατον αἰσθῶτας βασιλέα.

Ασκήσοι δὲ δύστεσιαν καὶ δικαιοσύνην.

Ἄθυροι δὲ αὐτῷ αἱ σικία, καὶ ταῖς ὁδοῖς περιθύσι πολλῶν, καὶ δὲ εἰς κλέπτες.

B T A O I.

Ἐν Βυζαντίοις Λίβυσιν αὐτῷ μὲν αὐτὸν βασιλέας, γυνὴ δὲ γυναικῶν.

B A S O T L I E I S.

Βασουλίεις Λίβυες ὅταν πολεμῶσι, τὰς μὲν νύχτας μάχονται, τὰς δὲ
ἡμέρας εἰρήνην αἴρουσι.

D A Y O L I B T E S.

Δαφολίβυες ὅταν σιωπαχθῶσι, πάντες ἀμαχανοῦσιν μᾶτιμέρᾳ μὴ
δύσιν πλειάδας, καὶ μὲν τὴν ἑίσασιν χωρὶς τῷ γυναικῶν πατακειμένων.
κατασβέσαντες τὸν λύχνον εἰσέρχονται, καὶ ὁ τυχόντων αὐτούς τύχη λαμβάνει.

I A L X A L E T E I S.

Ιαλχλαδίεις Λίβυες, δταν πολλοὶ μυτένσωνται γυναικαὶ φεύγουσι τῷ κη-
δεῖτῇ δειπνοῦσι, παρεύσοις τῆς γυναικὸς πολλὰ δὲ σκηπτόντων, εἴφ' ὧ αἱ γυνὴ γελάσῃ, τούτῳ σιωποῦσι.

S O R D O L I B T E S.

Σορδολίβυες οὐδὲν κέκτηνται σκεῦος ἔξω κύλικος καὶ μαχαίρας.

A L I T E M I O I.

Αλιτέμοι Λίβυες τοὺς ταχυτάτους αὐτῷ αἰσθῶτας βασιλεῖς τῷδε
αὐλαντινοῖς τοὺς δικαιούσατον.

G E N T I V M.

X

Grauissimum apud eos iudicium depositi agitur, quod qui fraude inuertere conuietus fuerit, morte afficitur.

Si quis in adulterio comprehensus fuerit, is cum adultera aſino infidens per urbem circumducitur, idque ad constitutum aliquot dierum ſpacium.

Æ T H I O P E S.

Æthiopes ſororibus potiſſimum honorem exhibent, & ſucceſſionem tradunt Reges, non ſuis, ſed ſororum filiis. Quod ſi ex iis nullus ſuperfit, cui ſuccedere ius fit, tum pulcerimū omnium & bellicosimū Regem deligunt.

Exercent iij præcipue pietatem & iuſtitiam.

Ædibus ipſorum nullæ ſunt ianuæ, cumque in viis publicis multa ſita iaceant, nemo eorum aliquid furatur.

B V A I.

Apud Buæos, Libyæ ſeu Africæ gentem, vir inter viros dominatum gerit, mulier inter mulieres.

B A S V L I E I.

Basulieci, Libyæ gens, quum bellum gerūt, noctu quidem prælium committunt, interdiu verò pacem feruant.

D A P S O L I B Y E S.

Dapsolibyes simulatque in vnum conuenere, vniuersi ſimul nuptias cōtrahunt eodem die, poſt occasum pleiadum. Etenim ut coniuati ſunt ad mulieres ſeorsim accumbētes extinctis lu-minibus adeunt, quamque earum forte quispiam nactus fuerit, eam & vxorem dicit.

I A L C H L E V E I.

Jalchleuei, gens Libyca, quum multi ſimul eandem ſponsam ambiant, apud ſocerum ſeu ſponsæ petitæ patrem cœnant. Dum verò multis diueriis ſibi inuicem illudunt, cui eorum ſponsa arriſerit, is eam ducit.

S A R D O L I B Y E S.

Sardolibyes nullam ſupelleſtilem ſibi parant, præter calicem & gladium.

A L I T E M I I.

Alitemij Libyes perniciſſimos Reges eligunt: Ex reliquis prout quisque maximè iuſtus eſt, ita & dignitate eminet.

No-

ΝΟΜΑΔΕΣ.

Οἱ Νομάδες τῷ Λιβύωνταις ἡμέραις, ἀλλὰ ταῖς νυξὶν, αὐτῷ αὔρθ-
ρυσσοι τὸν χρόνον.

ΑΦΑΡΑΝΤΕΣ.

Αφάραντες Λίβυες ὄνοματα τὴν ἔχουσιν ἥλιῳ δὲ αὐγῇ ποτὶ λοιδορεῖ-
ται, ὡς πολλὰ κακὰ φήναται.

Τῶν δὲ θυγατέρεφον αἵεισας κείνουσι, τὰς πλεῖστον χρόνον μεμψημένας
παρθένους.

ΒΟΙΩΤΟΙ.

Βοιωτῷ ἔνιοι τοὺς χρέος καὶ δόποιδι μόντας εἰς ἀγροφὴν ἀγοντες, καδίσαμ
κελδύουσιν, εἴτα κοφινον ὅπιζαλλουσιν αὐτῷ· δέ σι αὐτὸν κοφινωθῆ ἀπίμος
γίνεται. Δοκεῖ δὲ τῷ πεπονθέται, καὶ ὁ Ευεπίδην πατὴρ, Βοιωτὸς ὁν τὸ
χώνος.

ΑΣΣΥΡΙΟΙ.

Ασύρειοι τὰς παρθένους ἐν ἀγορᾷ πωλοῦσι τῷς θέλαντι σιτισμοῖς.
τερψίτας μὴν τὰς διγλυκείατας καὶ καλλίσας, εἴτα τὰς λοπὰς ἐφεξῆς. Οἱ-
ταν δὲ ἐλθωσι ὅπι τὰς φαυλοτάτας, κυρύττουσι, πόσση τὶς θέλει τερψ-
λαβὼν ταύτας σιωποῖς, καὶ τὸ σιωπήσεν ἐν τῇς τῷ δύπρεπῶν πιμῆς
ταύτας τερψίδειται.

Ασκεῖσθε μάλιστα βαθίττα καὶ ἀοργυοίσαν.

ΠΕΡΣΑΙ.

Πέρσαις δὲ ποιεῖν ἔξεστιν, καὶ δὲ λέγουσιν.

Βαρὸν δὲ τὸς πατέρα κτείνῃ, ψαύσλητον αὐτὸν οἴονται.

Εαὶ δὲ τὰ τερψάξη Βασιλὸς μαστιγῶσας, διχαρεῖται, ὡς ἀγαθοῦ τυ-
χῶν, ὅπι αὐτῷ ἐμνήσθη Βασιλός.

Ἄθλα δὲ λαμβανονται τερψά Βασιλέως πολυτεκνίας.

Οἱ δὲ παῖδες παρ' αὐτοῖς, ὥστερ μαθήματα, τὸ ἀληθεύεν μιμάσκον-
ται.

ΙΝΔΟΙ.

Παρ' Ινδοῖς ἔστι τὸς δύποτερηθῆ μαρεῖον, οὐδὲν διδύκαπαθήκεις, οὐκ ἔστι
κείσις.

NOMADES.

Nomades & ipsi Libyum gens, in temporum dinumeratione non diebus, sed noctibus utuntur.

APHARANTES.

Apharantes Libyes nominibus carent, soli orienti conuicium faciunt, ut qui multa mala in lucem proferat & ostendat.

Ex filiabus optimas eas censent, quæ tempore quam longissimo virgines manent.

BOEOTI.

Quidam Boeotorum decoctores qui non sunt soluendo in forum adducunt, & considere iussis cophinum superiniciunt: Ac qui hoc cophini poena affeetus fuerit, inde infamis fit. Quam poenam irrogatam etiam Euripide patri, qui ex Boeotis oriundus erat, sunt qui existimant.

ASSYRII.

Affyrij virgines in foro vendunt quibuslibet eas sibi iungi desiderantibus. Ac primo quidem veneunt, quæ forma omnium sunt venustissima, tum deinceps reliquæ. Quum verò ventum tandem fuerit ad maximè deformes, per præconem diuulgant, quantum quisque pecuniæ accipiat, ut eam ducat. Atque ita pretium ex formosarum venditione redactum, in elocandas deformes impendunt.

Coniungunt pariter exercentes in moribus potissimum gratuitatem & mansuetudinem.

PERSÆ.

Apud Persas quod factum turpe existimatur, id nec dictu honestum censem.

Si quis patrem necauerit, eum subdititium non genuinum filium existimant.

Si quem iusserrit Rex flagris cædi, is tanquam beneficio affetus, gratias agit quod eius Rex meminisset.

Quibus soboles numerosa est, ij præmium eo nomine à Rege fetunt.

Pueri apud ipsos, vera dicere, non secus atque disciplinam aliquam discent.

Apud Indos quum quis fraudatur mutuo aut deposito, actio-
nem

κείσις ἀλλ' αὐτὸν αἰπᾶται ἡ πικένσας.

Οὐδὲ τεχνίτου πηφόσας χεῖρα ὑφεδαλμὸν, θανάτῳ ζημίτας.

Τὸν δὲ μέγιστα ἀδικήσαντα, ὁ βασιλὺς κελδύει πίεσθαι, ὡς ἐχάτε
ἔσοντας ταῦτης ἀπιμίας.

Ινδὸι συγκατακύκοι, δύται τελετίσωσι, τῷ γυμνῶν τινὶ φερ-
λεσάτιν, αὐτῷ δὲ ὄκετον αὐτῷ μέγιστος γίνεται, αὐτὸν δέ τον πικένσα
κάσιν τῷ φιλῶν.

ΔΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΟΙ.

Λακεδαιμονίοις τέχνας μανθάνειν ἀλλας η τὰς εἰς πόλεμον, αἰχεῖ
βέσιν.

Εἰσῶνται δὲ πάντες ἐν κοινῷ.

Τοὺς δὲ γέρεας αἱ γυνώνται, καὶ δὲ οἵτοντὶ πατέρες.

Γυμνάσια ὥστερ αἱ δρων ὅτι, ἔτοι καὶ παρθένων.

Ξένοις δὲ ἐμβιοῦ ἐκέξειν ἐν Σπάρτῃ, ἔτε Σπαρτάταις ξενιτόσιν.

Ταῖς δὲ αὐτῷ γυμναῖς ωδῆσκελονται ἐν τῷ μειδεσάπον κύεσθαι,
καὶ αἴσιν καὶ ξένων.

Χρηματίζεσθαι δὲ αἰχεῖ Σπαρτάτη.

Νομίσματι δὲ χρῶνται σκυτίνω, εἰπὲ δὲ ωρία πνοι μρεῶντι χρυσὸς οὐ αἴρ-
γνεσ, θανάτῳ Ζημίτας.

Σεμινάρονται δὲ πάντες, ὅπλοι τε ταπεινοὺς αὐτοῖς παρέχονται, καὶ κατι-
πόνοις ταῖς αρχαῖς.

Μακρείζονται δὲ μᾶλλον παρ' αὐτοῖς οἱ γυναιώς διποθυόνοντες, η οἱ
δύνυχες ζῶτες.

Οἱ δὲ πᾶνδεις γομίνως τοῦτο πνα βωμὸν φεύμοντες ματιγεινται, ἐως εἰ
ὅλιγοι λειφθέοντες σεφανωθῶσιν.

Αἰχεῖν δὲ ὅτι μιλῶν σύσκιων, η συγκυμασίων, η φίλον γυνέθαι.

Κείσις δὲ ταῖς γεφυτίαις ὅπλοι τῷ τέρματι τῷ βίᾳ φευστίθεται, τοῖς τε
οὗ η κακῶς Ζῶσιν.

Οἴταν δὲ σερπεύονται ἔξω χάρεσι, πῦρ δέ τὸ βωμοῦ τῷ αὐγήσθεος Διὸς
σκαυσάμνος πυρφόεσι λεγέρμνος, σώματι τῷ βασιλεῖ ασβεσον αὐτὸ^{τη}
πλεῖσιν.

Συντ-

nem non habet, sed sibi culpam imputare debet, quod credidit.

Si quis artificem manu vel oculo priuauerit, morte pœnam luit.

Qui grauissimo obnoxius delicto est, iubente Rege tonderetur, tanquam hoc extremæ sit ignominiæ.

Indis mortuis iungitur in rogam vxor ex omnibus dilectissima vnâ cremanda. Inter ipsas autem acerrimum certamen oritur, adiuuantibus quamlibet suis amicis, uti vincat.

L A C E D Æ M O N I I.

Lacedæmonij non satis honestum ducunt, aliis operam nauare artibus, quam ad res bellicas pertinentibus.

Cibum omnes viri vnâ capiunt.

Senes quo suis omnes reuerentur, non secus ac parentes suos.

Vt viris sua sunt exercitia: ita sunt virginibus item sua.

Peregrinis Spartæ degere fas non est, nec Spartanum peregrinè proficiisci.

Vxoribus suis potestatem faciunt prolem suscipiendi ex pulcerissimis, tum ciuium tum peregrinorum.

Quæstum facere Spartano indecorum.

Nomismate vtuntur ex Corio. Quod si verò cõtingat aurum domi alicuius vel argentum deprehendi, morte pœnam luit.

Maxima omnibus hinc gloria, si se humiles & obedientes magistratibus suis præbeant.

Beatiores apud eos iudicantur, qui præclaram mortem opportunt, quam qui in magna prosperitate viuunt.

Pueri ex lege quadam aram circumeuntes flagellantur, donec pauci ex iis reliqui, perdurantes sub flagris, coronas præmium auferunt.

Minus honestum censetur timidum aliquem, contubernalem vel Gymnasij socium, vel amicum sibi iungere.

De Senibus iudicium fit circa finem vitæ, qui nām ex iis bene, qui sequius vitam suam traduxerint.

Quum exercitus educitur extra limites regionis, ignem incendit sacerdos, qui Pyrphorus, id est ignifer, dicitur, ab ara Iouis ductoris, quem à Rege non procul remotus præfert, inextinctum seruans.

Σιωπήμονταν τῷ βασιλεῖ μάνταις καὶ ιατροῖ, καὶ αὐλίται, οἵτινες ταῖς μάχαις αὖτις σαλπίγων αἱ τὰς χρῶνταν. μάχονταν δὲ ἐπεφάνερμόν τοι.

Τὸν πανίσταντα ἡ βασιλεὺς πάντες, τολμώντες φέρεσσιν. Οὐκέτι τε περ τῆς αἱρέτης ὁ βασιλεὺς, καὶ τοὺς τῆς πόλεως νόμας βασιλέας.

ΚΡΗΤΕΣ.

Κρῆτες περ τοις Ελλίνων, νόμοις ἔχον Μίνωος θερμόν, διὸς καὶ περ τοις ἔταλασσονεάτοισιν. περσεποιεῖτο δὲ Μίνως τὸν Διὸς αὐτὸς μεμαθηκέντα, διὸς οὐνέα ἐτίμος εἰς τὴν δέρες φοιτήμ, σὺν δὲ Διὸς αὐτεργῇ ἐλέγετο, καὶ περιθεν αἱ τινὰς νόμας φέρεσσιν τοῖς Κρητοῖς. Μέμνηται δὲ τούτου καὶ Οὐμεδές, οἵτις λέγει.

Τοῖσιδε δὲν Κυανοσὸς μεγάλη πόλις, ἐν Ταίη Μίνως γε.

Επινέωρφες βασιλεὺε, Διὸς μεγάλοιο δαρεισίς.

Οἱ δὲ Κρητῶν πᾶντες ἀγελάζονται κοινῇ μετ' ἀλλήλων συληραγωγούμενοι, καὶ θύεας καὶ δρόμοις αἴσιτες αὐτοῦ πόδυτοι κατανύοντες, καὶ τινὶς σύντολον πυρρίχιῃς σκηνονοῦντες, λέπια περ περ τοις Εύρρηξις καθανατίτης Κρήτης τὸ γέρμος.

Συαγιτοῦσι δὲν τὸ κοινὸν οἱ ἄνδρες, τινὲς διατίναδιαταν ἔχονταις οὐδέποτε πάντες.

Δῶρα δὲν αὐτοῖς δέσιν δύπλα πικράτα.

ΑΤΤΑΡΙΑΤΑΙ.

Αυταιειάται τοις ἀδυνάτοις τῷ σερπιώποντον τὸν ταῖς ὄδοις ποείας ψεύποτε ζῶντας δύπλειποντοι.

ΤΡΙΒΑΛΛΟΙ.

Τειβαλλοὶ τέτταρες φάλαγγας εἰν ταῖς μάχαις ποιοῦσται τινὲς περ τοις τῷ αδινῶν, τινὲς ἐχομένεις τῷ κρεπίσων, τινὲς τρίτην τῷ ἐπ πάνω πελάσταιαν τινὲς τῷ γυμναῖσιν, αἱ αὐτοῖς εἰς φύγεις τρεπομένοις καλύνονται βλασφαμοῦσαι.

ΚΑΥΣΙΑΝΟΙ.

Καυσιανοὶ τοις μὲν γέμισμάντοις θρίψαντο τοις δὲ τελεύταις παναείζουσι.

ΚΙΟΙ.

Κίοι τοῖς δύπλανόνταις κατακείσαντες καὶ ὅσο λογοῦσαντες σὺν ὅλησι

Adiunguntur autem Regi in bellum eunti Vates, medici, tibicines. Nam tibiis in bellis vice tubarum utuntur. Pugnantes autem coronis ornantur.

Regi assurgunt omnes præterquam Ephori. Iurat autem Rex antequam regnum adeat, Imperaturum se iuxta leges Reipublicæ.

CRETENSES.

Cretenses primi inter Græcos leges habuerunt, à Minoe Rōge conditas, qui & primus maris imperio potitus est. Fingebat autem Minos se ab ipso Ioue didicisse, quod per annos nouem ad montem quendam commearet. Vbi antrum Ioui sacrum erat, à quo reuersus semper leges aliquas Cretensibus attulit. Cuius meminit Homerus suis versibus, quorum hæc sententia:

Inter illas est Gnossus yrbs magna, vbi Minos

Nouem annis imperauit, qui Iouis magni confabulator erat.

Cretensium pueri in unum publicè congregantur, ibi que vñā duriter educantur, & venationibus dediti per acclivias nudis pedibus discurrūt, & armati ad saltationem Pyrrhicham dictam magno labore assuefiunt, cuius inuētor fertur fuisse Pyrrhichus Cydoniates, genere Cretensis.

Viri autem simul in publico cibum capiunt, eadem viētus ratione æqualiter omnia ipsis præbentur.

Dona apud ipsis plurimi æstimata, sunt armā.

AUTARIATÆ.

Autariatæ milites per viam ægros imbecillésque factos, in viuis nunquam relinquent.

TRIBALLI.

Triballi quatuor Phalanges seu ordinēs in acie instruunt: Primam Phalangem faciunt imbecillum: Alteram ab ea fortissimum quorumque: Tertiam Equitum: ultimā mulierum, quæ reliquos in fugam versos conuiciis sistunt.

CAVSIANI.

Causiani eos qui in lucem eduntur, deplorant; qui autem è vita excedunt, eos beatos iudicant.

CII.

Cij mortuos quum cremarunt ossa eorum colligunt, quæ in
bb ; mor-

τὰ ὄστεα καταπίπασον, εἴ τα διδέντες εἰς τλοῖον, καὶ πόσιμον λαβόντες
αὖπλένσιν εἰς πέλαγος, καὶ περὸς τὸν αἰγαίον ὅξεοδύαζουσιν, ἀγρεις αἱ
πάνται σκηνοποθῆ καὶ ἀφανῆ γέμπται.

ΤΑΤΡΟΙ.

Ταῦροι Σκυδικὸν ἔθνος, τοῖς βασιλεῦσι τοὺς δικουσάτους τῷ φίλῳ συγ-
καταθάπτουσιν. οὐδὲ βασιλός διποθανόντος φίλος, οὐ μέρες οὐ τὸ ὄλον διποτέ-
μνει ἀπόιος, περὸς τὴν αἴξιαν τῷ τελευταστος.

ΣΙΝΔΟΙ.

Σινδοὶ ποσούτοις ἵχθις ὅπῃ τοις τάφοις ὅπισάλλουσιν, ὅσαις πολεμίους οἱ
Θαυμόμδυος ἀπεκτονῶσιν.

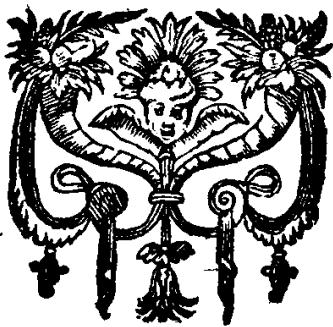
ΚΟΛΑΧΟΙ.

Κολχοὶ τοις τελευτασταῖς εἰς τάπτοι, ἀλλὰ χρειμῶσιν διπὸ δέορων.

ΠΑΝΗΒΟΙ.

Πανήβοι Λίβυες, σταγανοῖς βασιλόδις διποθάγη, τὸ μῆνα στέμμα κατορύ-
πουσι τὴν δὲ κεφαλὴν διποκόψαντες, εὑρεσσόσαντες αὖπιθέασιν σὺν ιερῷ.

ΤΕΛΟΣ.

mortario contundunt. Tum in nauigium imponentes in altum nauigant, vbi per cribrum ea ad ventos dispergunt, donec omnia diffitantur & euanescent.

T A V R I.

Tanri, Gens Scythica, vna cum Regibus mortuis gratissimos quoisque eorum amicos humare solent. Rex vero quum amicum aliquem morte amittit, aut partem auriculae, aut totam eam abscindit, prout dignitas amici mortui merebatur.

S I N D I.

Sindi quum quenquam secliunt, tum quot hostes in vita occiderit, totidem pisces, eius sepulcro iniiciunt.

C O L C H I.

Colchi vita functos non humi secliunt, sed ab arboribus suspendunt.

P A N E B I.

Panеби Libyes mortuo Rege corpus reliquum terra condunt: caput autem trunco amputatum inaurantes in sacris sta-
tuunt.

F I N I S.

